

der ikke i medfør af en kollektiv overenskomst, eller i medfør af individuel aftale i henhold til § 1, stk. 2, har rettigheder, der som minimum svarer til direktivets.

Direktivets bestemmelser om pauser, natarbejde og referenceperioder kan fraviges ved kollektive overenskomster. Fravigelse er dog kun tilladt, hvis der gives de pågældende lønmodtagere tilsvarende kompenserende hvileperioder eller under særlige omstændigheder tilsvarende beskyttelse.

Referenceperioden for så vidt angår den maksimale ugentlige arbejdstid kan ikke udvides til mere end seks måneder. Det er dog muligt under overholdelse af almindelige principper for beskyttelse af lønmodtagernes sikkerhed og sundhed at tillade, at der af objektive og tekniske grunde samt af hensyn til arbejdets tilrettelæggelse ved kollektive overenskomster fastsættes referenceperioder, der under ingen omstændigheder må overstige tolv måneder.

Det oprindelige arbejdstidsdirektiv undtager en række sektorer og arbejdsområder, der er blevet inkluderet ved ændringsdirektiv 2000/34/EF. Disse ændringer af det oprindelige arbejdstidsdirektiv skal imidlertid ikke være gennemført før tidligst i august 2003. Inkluderingen af læger under uddannelse skal gennemføres i en overgangsperiode fra 2004 til 2009. Der vil først på det tidspunkt, hvor parterne tilkendegiver, at der er forhandlet færdigt om aftaleimplementering af ændringsdirektivet, blive taget stilling til en evt. supplerende lovgivning.

Medlemslandene skulle gennemføre direktivet senest den 23. november 1996 eller sikre sig, at arbejdsmarkedets parter ved aftale iværksatte de nødvendige bestemmelser. Direktivet har indtil nu været gennemført dels ved arbejdsmiljølovgivningens bestemmelser om hviletid og fridøgn og dels for den arbejdsretlige dels vedkommende ved kollektive overenskomster.

Lovforslaget tager udgangspunkt i direktivets tekst, men lovforslaget er i de tilfælde, hvor der forudsættes en nærmere præcisering, inspireret af de aftaler, der er indgået om implementering af arbejdstidsdirektivet mellem parterne på arbejdsmarkedet.

Loven vil skulle vige for indgåede aftaler, der gennemfører arbejdstidsdirektivet. Det vil gælde såvel tidligere indgåede aftaler som eventuelle aftaler, der indgås efter lovens ikrafttræden.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Parterne på både det statslige og det (amts)kommunale område har indgået aftaler, der gennemfører arbejdstidsdirektivet. Forslaget medfører derfor ingen økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige som arbejdsgiver.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

På det private område har arbejdsmarkedets parter indgået en række aftaler, der gennemfører arbejdstidsdirektivet. Derudover har Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark indgået en opsamlingsaftale, der betyder, at lønmodtagere på virksomheder inden for DA's og LO's område, der ikke er omfattet af en kollektiv overenskomst, der gennemfører arbejdstidsdirektivet, alligevel har rettigheder svarende til direktivet. Endelig har overenskomsternes regler om arbejdstid i stor udstrækning haft en afsmittende virkning for resten af det private arbejdsmarked. Det antages derfor, at forslaget ikke medfører økonomiske og administrative konsekvenser af betydning for erhvervslivet.

Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

Ligestillingsmæssige konsekvenser

Lovforslaget skønnes ikke at have ligestillingsmæssige konsekvenser.

Høring

Lovforslaget har været sendt i høring hos Dansk Arbejdsgiverforening, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, Landsorganisationen i Danmark, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Akademikernes Centralorganisation, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Ledernes Hovedorganisation, Kommunernes Landsforening, Amdradsforeningen, Københavns og Frederiksberg kommuner, Centralorganisationernes Fællesudvalg og Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstanstatter. Derudover har forslaget været sendt til høring hos Økonomi- og Erhvervsministeriets Testpanel, Ligestillingsafdelingen, Søfartsstyrelsen og Advokatrådet.